

Högt valdeltagande är socialism

DET ÄR NÅGOT RUTTET i länder med högt valdeltagande.

Svenska politiker med självaktning måste lägga huvudet på sned och säga till väljarna att det viktigaste är inte vilket parti man röstar på utan att man gör det. För statsvetare är valdeltagandet en viktig måttstock på demokratins tillstånd. Sjunker valdeltagandet så håller man seminarier och är bekymrad. I Sverige har vi numera en demokrati-minister som jobbar på att få upp valdeltagandet.

Nyligen presenterade en forskargrupp en studie som visar att valdeltagandet skulle bli lägre om man skilde valen till riksdagen från valen till kommuner och lands-ting. Genast slogs det fast att detta uteslöt skilda valdagar. (Detta var ju än mer korkat som forskningen visade att deltagandet vid vardera valtillfället skulle minska. Man bortsåg helt från den betydligt viktigare frågan att valdeltagandet ju skulle bli sammanlagt större och utövas mer regelbundet genom att man hade val vartannat i stället för vart fjärde år. Men myten om det höga valdeltagandet är så stark att den helt undanröjer förmågan till logiskt tänkande.)

I själva verket är ett högt valdeltagande osunt. I fria demokratiska stater känner medborgarna sig inte tvungna att rösta. Där röstar de om de är missnöjda eller har mycket bestämda idéer om hur landet bör styras. När medborgarna lever i stor frihet, gränserna är öppna och regleringar och lagar sammanfaller med deras normer och värderingar och regeringen styr klokt, då finns det ju rätt liten anledning att förstöra en vacker söndag för att gå till valurnorna.

Är man däremot helt beroende av politiken är det givetvis viktigt att rösta. Samma sak om politikerna förpestar tillvaron för mig genom att reglera och beskatta mig, lägga sig i hur jag och min familj ordnar vår tillvaro och lever våra liv och bestämma när jag måste gå hem från krogen på kvällarna.

Om politikerna bestämmer vad det kostar att bo, betalar min lön, bestämmer över dagis och sjukvård, ja då måste jag ju engagera mig i politiken. Åtminstone rösta. Kan jag påverka min situation själv utan alltför mycket inblandning av överheten minskar behovet och nödvändigheten att vara politisk.

Det är alltså ett sundhetstecken att de amerikanska väljarna inte går man ur huse den första tisdagen i november jämna år, utan bryr sig så där lagom så att kring hälften går och röstar. Att valdeltagandet när vi i Sverige och övriga Europa väljer ledamöter till Europaparlamentet inte är mer än knappa 40 procent är också ett friskhetstecken.

Hade EU varit en stor arbetsgivare i Sverige, beskattat oss, bestämt dagstaxorna, reglerat livet, organiserat skolan,

samt betalat ut arbetslöshetskassa och bostadsbidrag hade valdeltagandet varit mycket högre. Men hade det varit bättre?

Opinionsmätningar före val visar alltid att en del väljare är obestämda, inte har något bästa parti och inte vet hur de skall rösta. Förr kallades de marginalväljare och sågs lite över axeln, Numera anses de betydligt finare genom att de är sökande och prövande och inte rigida partitrogna träkmånsar. I själva verket är de som inte har bestämt sig för att rösta en vecka före valet de som är minst motiverade att ta ställning, de som inte är tillräckligt förbannade för att ha bestämt sig för ett parti utan som sitter och finsmakar, väger och känner trender. De allra flesta som röstar på den sittande regeringen gör det eftersom de inte är arga på den utan likgiltiga.

I Belgien anser politikerna att högt valdeltagande är så viktigt att man bötfäller den som inte röstar. Belgien är inget demokratiskt föredöme i Europa utan tvärtom en av de mest korrupta och genompolitiserade nationerna av de som befunnit sig på den anständiga sidan av järnridån och därför har en demokratisk tradition.

I Sovjetunionen var valdeltagandet över 99 procent och inte var det något bevis på demokrati. Det berodde ju på att om man inte röstade fick det avgörande konsekvenser för ens fortsatta liv.

I Sverige har politiken varit så dominerande och allomfattande att valdeltagandet har legat uppåt 90 procent. Det betyder att politiken trängt in i varje skrymsle av våra liv och att vi är i händerna på politiska beslut. När valdeltagandet var ännu högre än nu fick vi inte föra pengar ur landet, det var svårare att studera utomlands, att flytta. Marginalskatterna var ännu högre och regleringarna var ännu mer omfattande. Valdeltagandet hålls nu för tiden uppe av den omfattande offentliga sektorn och den ofantliga rundgången som betyder att mer än halva inkomsten för mer än hälften av svenskarna kommer från stat och kommun. Och Perssonpengar och Wärnerssonpengar och andra gåvor under valåren är försök att göra det beroendet synligt för så många som möjligt.

Det bör vara en strävan att Sverige blir ett riktigt öppet land, där vi kan ta ansvar för oss själva och de våra, kan påverka vår situation och göra oss oberoende av makten och överheten, och ett land som vi kan lämna om politiken blir kvävande. När Sverige blivit ett sådant land kommer valdeltagandet att sjunka till hälsosamma nivåer.

Då blir valen koncentrerade till kärnfrågan: har regeringen skött sig eller skall vi ha en annan? Skall vi kasta ut den sittande regeringen eller ge den fortsatt förtroende?

För demokrati skall ju handla om hur landet styrs, inte om hur medborgarna styrs.